

MARMARA 7 NO.LU L TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU ZİYARETİ RAPORU

Rapor No:
2025/47

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu'nun 27/11/2025 tarihli ve 2025/782 sayılı kararıyla oy birliğiyle kabul edilmiştir.

KISALTMALAR.....	iii
I. GİRİŞ.....	1
II. GENEL BİLGİLER.....	2
A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler.....	3
B. Kurum Personeli	3
C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler	4
III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....	5
A. Fiziksel Koşullar.....	5
B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri.....	8
C. Beslenme.....	10
D. Sağlık Hizmetleri	12
E. Psikososyal Servis Hizmetleri.....	14
F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler	15
G. Dış Dünya ile İletişim.....	18
IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....	20
A. Değerlendirme	20
B. Tavsiyeler.....	20
1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler	20
2. Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumuna Yönelik Tavsiyeler	21
3. Silivri Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye.....	21
4. İstanbul İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye.....	21
5. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler	22
6. Sağlık Bakanlığına Yönelik Tavsiye.....	22

ACEP	: Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu Projesi
ARDEF	: Araştırma ve Değerlendirme Formu
AIÖK/CPT	: Avrupa İşkencenin ve İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Ceza veya Muamelenin Önlenmesi Komitesi
BM	: Birleşmiş Milletler
BİSİS	: Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi
km	: kilometre
m²	: metrekare
OPCAT	: İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol
para.	: Paragraf
SEGBİS	: Ses ve Görüntü Bilişim Sistemi
TİHEK	: Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu
UÖM	: Ulusal Önleme Mekanizması

I. GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6/4/20216 tarih ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler (BM) Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *"Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır."*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak Kurumun görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin birinci fıkrasının (k) bendine göre UÖM: *"İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi"* ifade etmektedir.

4. 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 8'inci maddesi uyarınca: *"Kapalı ceza infaz kurumları, iç ve dış güvenlik görevlileri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan, ancak mevzuatın belirttiği hâllerde aynı oda dışındaki hükümlüler arasında ve dış çevre ile temasın olanaklı bulunduğu, yeterli düzeyde güvenlik sağlanmış ve hükümlünün gereksinimine göre bireysel, grup hâlinde veya toplu olarak iyileştirme yöntemlerinin uygulanabileceği tesislerdir."*

5. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek TİHEK'in görevleri arasında sayılmıştır. Bu bağlamda ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz izleme ziyaretleri gerçekleştirmek TİHEK'in görev ve yetkileri arasında yer almaktadır.

6. Anılan görevin icrası kapsamında 26-27/2/2025 tarihlerinde Marmara 7 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna¹ **habersiz** bir ziyaret gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde; İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanı ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcıları ..., ..., ..., Sağlık Teknisyeni ... ile Kurumumuzun talebi üzerine İstanbul Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... ve Psikolog ... yer almıştır.

7. Ziyaret, Kurum İdaresi ile yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede TİHEK Heyeti tarafından; UÖM görevi, ziyaretin amacı ve yöntemine ilişkin bilgiler verilmiştir. İdareden Kurum hakkında güncel bilgiler, Kurumun mevcut durumu, mahpusların² sayısı ve sınıflandırmalarına ilişkin bilgiler alınmıştır. İdare ile yapılan görüşmenin ardından Ziyaret Heyeti koğuşların bulunduğu alan ve eklentilerde incelemelerde bulunmuştur. İdarenin dahli olmadan farklı gruplardan mahpusların bulunduğu koğuşlar seçilerek buradaki mahpuslarla görüşmeler gerçekleştirilmiş ve mahpusların tutuldukları ortam yerinde gözlemlenmiştir. Heyet üyeleri tarafından görüşme gerçekleştirilen mahpuslara; TİHEK ve UÖM hakkında genel bilgi verilmiş, ziyaretin amacı ve kapsamı belirtilmiş, gizliliğe riayet edilerek rapor hazırlanacağı hususu aktarılmıştır. Görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurları ile diğer idari personelden herhangi biri görüşme yapılan bölümlere alınmamıştır. Akabinde sağlık servisi, psikososyal servis, eğitim ve öğretim servisi, manevi rehberlik servisi, atölyeler, kamera odası, kantin, açık ve kapalı görüş alanları, avukat görüşme alanı, personel yemekhanesi ile açık ve kapalı spor salonları ziyaret edilmiş; gerekli kayıt, belge ve defterler incelenmiştir. Ziyaret bitiminde İdare ile son bir toplantı yapılmış; ilk tespit ve gözlemler paylaşılmış, ziyaret sonrası hazırlanacak raporun İdare ve ilgili kurumlarla paylaşarak tavsiyelerin takip edileceği ve takip ziyareti de yapılabileceği bilgisi verilmiş, ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret sonlandırılmıştır.

8. Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 30/12/2024 tarihli ve 2024/1310 sayılı kararı ve Başkanlık Makamının 11/2/2025 tarihli ve 47514 sayılı oluruna istinaden 26-27/2/2025 tarihlerinde Marmara 7 No.lu L Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna gerçekleştirilen izleme ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

II. GENEL BİLGİLER

¹ Bundan sonra kısaca Kurum olarak ifade edilecektir.

² Bu raporda kullanılan “mahpus” sözcüğü, ceza infaz kurumlarında özgürlüğünden mahrum bırakılan tutuklu, hükümlü ve hükmen tutukluları ifade etmektedir.

A. Kurum Hakkında Genel Bilgiler

9. İstanbul il merkezine 75 kilometre (km) ve Silivri ilçesine 12 km mesafede bulunan Kurum, Marmara Ceza İnfaz Kurumları Kampüsünde yer almaktadır. Kuruma ulaşım toplu taşıma araçları ile sağlanmaktadır.

10. 17/9/2007 tarihinde faaliyete başlayan Kurum, 45.407 metrekare (m²) açık alan üzerine inşa edilen 27.500 m² kapalı alanda hizmet vermektedir.

B. Kurum Personeli

11. Kurumda, 17'si kadın ve 263'ü erkek olmak üzere toplam 280 personel görev yapmaktadır. Personelin ünvan ve sayı dağılımı Tablo-1'de yer almaktadır:

ÜN VAN	PERSONEL SAYISI
Kurum Müdürü	1
Kurum İkinci Müdürü	2
İdare Memuru	5
Öğretmen	2
Psikolog	5
Sosyal Çalışmacı	1
Diş Hekimi	1
Sayman	1
Ambar Memuru	1
Hizmetli	1
Teknisyen	3
Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	1
Kâtip	11
Hemşire	4
Sağlık Memuru	1
İnfaz ve Koruma Başmemuru	7

İnfaz ve Koruma Memuru	233
TOPLAM	280

Tablo-1 / Kurum personelinin görev dağılımı

12. Personelin eğitim düzeylerine göre dağılımı ise 4 yüksek lisans, 108 lisans, 60 ön lisans, 105 lise ve 3 ortaokul mezunu şeklindedir.

13. Kurumda gündüz ve dörtlü vardiya sistemi³ olmak üzere iki farklı mesai tipi uygulanmaktadır. Gündüz mesai sisteminde görevli personel 08.00-17.00 saatleri arasında, vardiya sisteminde görevli personel ise 08.00-20.00 ile 20.00-08.00 saatleri arasında çalışmaktadır.

14. Kurumda görev yapan personelin hizmet içi eğitim programları çerçevesinde Mesleki Müdahale Teknik ve Taktikleri Eğitimi, Afet ve Acil Durumlara Müdahale ile Kriz Yönetimi Eğitimi, Sertifikalı İlk Yardım Eğitimi başta olmak üzere çeşitli eğitimler aldığı belirtilmiştir.

15. 93 personelin İnsan Hakları, 1 personelin Pozitif Psikoterapi Temelli Psikolojik İlk Yardım ve 12 personelin İntiharı Önleme Eğitimi aldığı öğrenilmiş, İdare tarafından Kurum personelinin kişiler arası iletişim ile işkence ve kötü muamele yasağı konularında eğitim aldığı ifade edilmiştir.

C. Özgürlüğünden Mahrum Bırakılan Kişiler

16. Kurumun artırılmış kapasitesi 1746'dır.⁴ Ziyaret tarihinde Kurumda 2195 hükümlü, 230 hükmen tutuklu ve 645 tutuklu olmak üzere toplam 3070 mahpus bulunmaktadır. Bu mahpuslardan 8'inin yabancı⁵ uyruklu ve 5'inin vatansız olduğu öğrenilmiştir.

17. Kurumda kadın ve çocuk mahpus bulunmamaktadır.

18. Kurumda fiziksel engelli 4 mahpus ve kronik rahatsızlığı⁶ olan 374 mahpus bulunmaktadır.

³ Dörtlü vardiya, 08.00-20.00 arası çalışan personelin 24 saat dinlendiği; 20.00-08.00 arası gece çalışan personelin ise 48 saat dinlendiği çalışma sistemini ifade eder.

⁴ Kurumun artırılmış kapasitesinin 1746 olduğu, barındırılan mahpus sayısındaki artış doğrultusunda odalara ilave ranza yerleştirilmek suretiyle kapasitenin 2609'a çıkarıldığı anlaşılmıştır.

⁵ Kurumda; 2 Afganistan, 2 Suriye, 1 Almanya, 1 Arnavutluk, 1 Azerbaycan ve 1 Bulgaristan uyruklu yabancı mahpus bulunmaktadır.

⁶ Astım, koah, hipertansiyon, diyabet, böbrek yetmezliği, hepatit vb.

III. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER

A. Fiziksel Koşullar

19. Kurum A, B, C, D, E ve F olmak üzere birbiriyle bağlantılı 6 bloktan oluşmaktadır. Kurumda 35 adet tek kişilik oda, 4 adet 3 kişilik koğuş ve 61 adet çok kişilik koğuş bulunmaktadır.

20. İki katlı şekilde inşa edilen çok kişilik koğuşların üst katında 5 adet ve alt katında 2 adet olmak üzere toplam 7 adet oda bulunmaktadır. Odalarda 3'er adet ranza ve metal dolabın yer aldığı görülmüş, Kurumda kalabalıklaşma sebebiyle bazı mahpusların yer yatağında yattığı ve her mahpusun kendine ait dolabının olmadığı anlaşılmıştır. Koğuşlarda kapasitenin üzerinde mahpus barındırılması sebebiyle yatakların odalardaki boş alanlar ile odaların açıldığı koridorda yere serildiği görülmüş, mahpuslar tarafından 2-3 kişinin aynı dolabı ortak kullanmak zorunda kaldığı ifade edilmiştir. Ziyaret sonrasında İdare tarafından Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne 150 adet metal dolap ihtiyacı bulunduğu ilişkin gönderilen yazının örneği Kurumumuza iletilmiş olup dolap ihtiyacı bulunan koğuşların tespit edilerek eksikliklerin ivedilikle giderileceği belirtilmiştir.

21. Koğuşların giriş katında ise ortak yaşam alanı, mutfak bölümü ve havalandırma bahçesi bulunmaktadır. Ortak yaşam alanlarında; plastik masa ve sandalyeler, televizyon, buzdolabı ile Akıllı Teknolojilerin Ceza İnfaz Kurumlarına Entegrasyonu E-Görüş Projesi (ACEP) kapsamında görüntülü görüşme kabininin yer aldığı görülmüştür. Bunlara ek olarak ortak yaşam alanında ayrı bir bölümde mahpusların kullanımı için ayrılmış 2 adet alaturka tuvalet ve 2 adet duş kabini bulunmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından tuvalet ve banyonun aynı alan içerisinde bulunması sebebiyle sıra oluştuğu ifade edilmiş, koğuşlardaki mahpus sayısı dikkate alındığında tuvalet ve banyo sayısının çok kişilik koğuşlar için yeterli olmadığı anlaşılmıştır.

22. Kronik rahatsızlığı bulunan ve öz bakım ihtiyacı olan mahpuslar için 1 adet iki katlı hasta ve engelli koğuşu bulunmaktadır. Bu koğuştaki tuvaletlerin alaturka olduğu ve tuvaletlerin yanında tutunma barlarının bulunmadığı görülmüştür. Ayrıca koğuşun alt katında yer alan odada yatağa bağımlı hasta bir mahpusun kaldığı ve odanın içerisinde bu mahpusun kullanımı için tahsis edilmiş 1 adet alafranga tuvalet ile duş kabini bulunduğu görülmüş, söz konusu alanın da tutunma barı eksikliği sebebiyle erişilebilir olmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca bu odada tuvalet-banyo alanının odadan ayrı bir bölme ile ayrılmadığı, tuvalet ile banyonun

arasında da perde veya paravan bulunmadığı görülmüş, bu durumun mahpusun mahremiyetini ihlal edebileceği değerlendirilmiştir. Ziyaret sonrasında İdare tarafından hasta ve engelli koğuşunda yer alan tuvaletlere tutunma barı yerleştirildiği ve alt kattaki odada bulunan tuvalet banyo alanına perde takıldığına ilişkin fotoğraflar tarafımıza iletilmiştir.

23. İdare tarafından havalandırma bahçelerinin kapılarının saat 08.00’de sabah sayımı ile birlikte açıldığı, akşam ise hava kararmadan 15 dakika önce kapatıldığı ve saatlerin mevsime göre değişiklik gösterebildiği belirtilmiştir. İnceleme yapılan havalandırma bahçelerinde 1 adet güvenlik kamerası bulunduğu ve bahçelerin üstünün tel ile kapatılmış olduğu görülmüştür. Mahpuslar tellerin kaldırılmasını talep ettiklerini ifade etmiş, İdare söz konusu düzenlemenin geçmiş dönemde Adalet Bakanlığı talimatıyla gerçekleştirildiğini ve Kurumun bir kısmına yapılmadan uygulamanın durduğunu belirtmiştir.

24. Koğuşların havalandırma ve doğal aydınlatması demir parmaklıklı pencereler ve havalandırma bahçelerinin kapılarıyla, yapay aydınlatması ise floresan tipi lambalar aracılığıyla sağlanmaktadır. Ziyaret edilen koğuşlarda bazı lambaların yanmadığı görülmüş, İdare tarafından ziyaret sonrasında Kurumdaki tüm floresan lambaların incelendiği ve lambalardaki arızaların giderildiği belirtilmiştir.

25. Ziyaret edilen koğuşlarda acil çağrı butonlarının bulunduğu ve butonların çalışır vaziyette olduğu görülmüştür.

26. Koğuşların temizliğinin mahpuslar tarafından yapıldığı ve kullanılan temizlik malzemelerinin Kurum kantininden temin edildiği öğrenilmiştir. İdare, maddi durumu iyi olmayan mahpusların temizlik malzemesi ihtiyaçlarının Kurum tarafından karşılandığını belirtmiştir. Ayrıca çamaşır suyunun görevli personel tarafından kontrollü olarak koğuşlara verildiği ifade edilmiştir.

27. Kurum, Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumuna bağlı ısı merkezi aracılığıyla doğalgaz yakıtlı kalorifer tesisatı kullanılarak ısıtılmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar koğuşlardaki kalabalık mevcut sebebiyle kış aylarında pencereleri açık bırakmak zorunda kaldıklarını, bu nedenle koğuşların yeterince ısınmadığını ifade etmiştir.

28. Günlük kişi başı sıcak su için 50 litre ve soğuk su için 200 litre kota uygulanmakta olup su ihtiyacının Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından sağlandığı belirtilmiştir. Mahpuslar, su kotasının yetersiz kaldığını ve kotanın artırılması yönünde talepleri olduğunu ifade etmiştir. Söz konusu talep İdareye iletilmiş, İdare tarafından ziyaret sonrasında Kurumda hijyen şartlarının iyileştirilmesi ve bulaşıcı hastalıkların önüne geçilmesi amacıyla su kotalarının artırılması hususunda Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumuna yazı gönderildiği bilgisi tarafımızla paylaşılmıştır.

29. Kurumda 1 adet çamaşırhane bulunmaktadır. Çamaşırhanede 8 adet ev tipi çamaşır makinesi ve 8 adet ev tipi kurutma makinesinin olduğu görülmüştür. Mahpuslar; çamaşırlarını file içerisinde ve ücreti mukabilinde çamaşırhanede yıkatabildiklerini, çamaşırların kirli ve ıslak halde geldiğini ve battaniyelerinin talep etmelerine rağmen yıkanmadığını ifade etmişlerdir. İnceleme yapılan bir koğuşta mahpuslara ait yeni yıkanıp kurutulmuş çamaşırların getirildiği görülmüş, çamaşırların temiz fakat nemli olduğu gözlemlenmiştir. Kurum İdaresi ise çamaşırhanede sanayi tipi çamaşır yıkama ve kurutma makinesi bulunmadığını, battaniyelerin ev tipi makinelerde yıkanması neticesinde makinelerin bozulduğunu ve çamaşırların file içerisinde yıkanması sebebiyle filenin iç tarafında kalan kısımlarının kurumamış olabileceğini belirtmiştir. Ziyaret sonrasında İdare, çamaşırların makinelerde yüksek derecede kurutulması yönünde talimat verildiğine ve mahpusların battaniyelerinin Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumunda ücretsiz olarak yıkanmaya başladığına ilişkin belgeleri Kurumumuza iletmiştir.

30. Kurumda 1 adet sigara içilmeyen koğuş bulunmaktadır. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar sigara içilmeyen koğuş sayısının artırılması talebinde bulunmuş olup İdare, Kurumda kapasite üzerinde mahpus barındırılması ve buna bağlı olarak fiziksel koşulların yetersiz kalması sebebiyle söz konusu talebin karşılanamadığını belirtmiştir.

31. Kurumda mahpusların odaları belirlenene kadar tutulduğu 2 adet geçici koğuş bulunmaktadır. İdare tarafından yeni gelen mahpusların en fazla 3 gün süreyle geçici koğuşta kaldığı, koğuşlarının belirlenmesinin ardından buradan ayrıldıkları ifade edilmiştir. Geçici koğuşlarda; ranza, dolap, plastik masa ve sandalyeler, mutfak bölümü ile tuvalet-banyo alanı mevcuttur. İnceleme gerçekleştirilen geçici koğuşun temiz olmadığı, banyo kısmında duş başlıklarının bulunmadığı ve koğuşu su bastığı görülmüştür. Ziyaret sonrasında İdare tarafından geçici koğuşlarda hijyenik ortamın sağlandığına ilişkin fotoğraflar tarafımıza gönderilmiştir.

32. Kurumda 2 adet doku hasarı ve travma önleyici⁷ oda bulunmaktadır. Bu odaların duvarlarının tamamen yumuşak malzeme ile kaplandığı, odalarda 1'er adet güvenlik kamerası ve sifon sistemi olmayan taşsız tuvalet gideri bulunduğu, odanın doğal aydınlatması ve havalandırmasının tavana yakın şekilde konumlandırılmış kırılmaz nitelikli cam pencereyle, yapay aydınlatmasının ise korumalı lamba ile sağlandığı görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından yumuşak odaya giriş ve çıkışların kayıt altına alındığı defter kontrol edilmiş, odanın en son 23/12/2022 tarihinde kullanıldığı görülmüştür.

33. Kurumda, 357 adet güvenlik kamerası bulunmaktadır. İdare tarafından kameraların 40'ının gece görüş ve 3'ünün ise 360 derece hareket özelliğine sahip olduğu, kayıt

⁷ “Yumuşak oda” veya “süngerli oda” olarak da bilinmektedir.

süresinin 55 ila 90 gün arasında değişiklik gösterdiği ve kayıtların izlendiği merkez kontrol odasında sürekli olarak personel bulunduğu belirtilmiştir. Ziyaret tarihinde 2 adet kameranın çalışmadığı ve tamiri için gerekli işlemlerin başlatılacağı bilgisi verilmiştir.

34. Koğuşların ortak yaşam alanında ve üst katta odaların olduğu koridorda kamera bulunmaktadır. Ziyaret esnasında kapalı spor salonunda kamera bulunmadığı görülmüştür. İdare tarafından Kurumdaki kamera sisteminin eski olduğu, kameraların yenileneceği ve sayısının artırılacağı ifade edilmiştir.

35. İdare tarafından sunulan bilgi ve belgelerin incelemesinden, Kurumda ayda 1 kez olacak şekilde haşere ve kemirgen ilaçlaması yapıldığı anlaşılmıştır.

36. Kurum koridorlarında, içinde yangın tüpleri bulunan ve muhtemel bir yangın durumunda yapılması gerekenlerin üzerinde yazılı olduğu yangın teçhizat dolapları olduğu, yangın sensörleri ve yangın panolarının bulunduğu görülmüştür.

B. Yönetim, Personelin Tutumu ve Şikâyet Prosedürleri

37. Kurum İdaresi tarafından mahpusların Kuruma kabul edilmesi sürecinde; mahpusun evraklarının kontrol edildiği ve kimlik doğrulamasının yapıldığı, darp/cebir raporları alınarak Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemine gerekli kayıtlarının oluşturulduğu, görevli personel tarafından kaba üst aramasının gerçekleştirildiği, ardından mahpusun ve varsa yanında getirdiği eşyalarının duyarlı kapıdan geçirildiği ifade edilmiştir.

38. Mahkûm kabul biriminde 2 adet arama odası bulunmaktadır. İncelemeler sırasında odaların içerisinde kamera bulunmadığı, arama önlüklerinin olmadığı ve kıyafet askısının yer almadığı görülmüştür. İdare tarafından makul ve ciddi emarelerin bulunduğu şüpheli durumlarda Kurum en üst amirinin onayı ile detaylı arama işlemi yapıldığı belirtilmiştir. Kuruma kabul edilmiş mahpusların kabul sürecine ilişkin kamera görüntülerinin izlenmesi neticesinde mahpusların detaylı üst aramasının mevzuata⁸ uygun şekilde gerçekleştirilmediği,

⁸ 29/3/2020 tarihli ve 31083 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik’in “Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım” başlıklı 34’üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre: “a) Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir. b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkartılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkartılır. Bu giysiler de mutlaka aranır. c) Detaylı arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir ve görevli tarafından eldiven kullanılır. Aranan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir. ç) Detaylı arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir ve işlem tutanağa bağlanır,

arama kabinlerinin kullanılmadığı ve mahpuslara tek kullanımlık önlük verilmediği görülmüştür. Mahpuslar tarafından da arama esnasında kendilerine tek kullanımlık önlük verilmediği ifade edilmiştir.

39. Mahkûm kabul biriminde, mahpusların aramalar sırasında beklemesi için 2 adet bekleme alanı bulunmaktadır. Yapılan incelemede, koridorda yer alan 1 adet kameranın her iki alanı da görüntülediği anlaşılmıştır.

40. İdare tarafından Kuruma kabul edilen mahpuslara gerekli bilgilendirmelerin yazılı ve sözlü olarak yapıldığı, tüm mahpuslara Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanan “Tutuklu-Hükümlü El Kitabı”nın teslim edildiği belirtilmiştir. İncelemeler sırasında söz konusu kitabın yabancı dilde nüshalarının bulunmadığı görülmüş, ziyaret sonrasında İdare tarafından İngilizce ve Arapça başta olmak üzere yabancı dildeki kitapların temin edilmesi amacıyla ilgili Kuruma gönderilen yazının örneği tarafımıza iletilmiştir.

41. Kurumda sabah 08.00 ve akşam 20.00’de olmak üzere günde 2 defa sayım yapıldığı bilgisi edinilmiştir.

42. Kurumda ayda 1 kez genel arama ve 1 kez kısmi arama yapıldığı öğrenilmiştir.⁹

43. Mahpusların yazdığı dilekçelerin görevli personel tarafından sabah sayımı esnasında teslim alındığı, dilekçelerin konusuna göre tasnif edilerek ilgili birimlere havalesinin yapıldığı ve dilekçelerinin takibi için mahpuslara evrak çıkış numarasının verildiği ifade edilmiştir. Görüşme yapılan mahpusların bazıları tarafından dilekçelerinin işleme alınmadığı yönünde şikâyet iletilmiştir. İnfaz biriminde yapılan incelemelerde; Kurum içi ve Kurum dışı dilekçelerin gecikmeksizin işleme alındığı, ilgili mahpusa imza karşılığında bilgi verildiği ve gelen evrakların da imza karşılığında teslim edildiği görülmüştür.

44. Son bir yıl içerisinde personel hakkında kötü muamele iddiasıyla şikâyetçi olan 1 mahpus olduğu, söz konusu olayda 3 mahpusun koğuşlarından çıkartılarak 4 personel tarafından darp edildiklerinin iddia edildiği ve konu hakkında adli-idari soruşturmaların devam ettiği öğrenilmiştir.

45. 19/3/2024 ile 16/2/2025 tarihleri arasında 8 mahpusun vefat ettiği belirtilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından olay yeri inceleme ve ölü muayene tutanakları incelenmiş olup mahpusların doğal ölüm nedeniyle vefat ettiği anlaşılmıştır.

tutanakta arama yapan görevliler ile hükümlünün imzası bulunur. Hükümlünün imzadan kaçınması hâlinde bu durum tutanağa geçirilir.”

⁹ 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun’un “Arama” başlıklı 36’ncı maddesinin birinci fıkrasına göre: “Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır.”

46. Görüşme gerçekleştirilen bazı mahpuslar iyi halli olmaları durumunda dahi ödüllendirilmediklerini iddia etmişlerdir. İdare tarafından ödül alması uygun görülen mahpusların, İdare ve Gözlem Kurulu tarafından belirlendiği ve mevzuat hükümleri¹⁰ çerçevesinde ödülünden yararlandığı belirtilmiştir. Son bir yıl içerisinde mahpuslara verilen ödüllere ilişkin veriler Tablo-2’de yer almaktadır:

ÖDÜL TÜRÜ	YARARLANAN MAHPUS SAYISI
Kurum personelinin yakın nezareti olmaksızın eş ile mahrem görüşme ödülü	164
Kapalı ziyaret yerine açık ziyaret yapılması	29
Haftalık telefonla görüşme sayısının veya süresinin artırılması	3057
TOPLAM	3250

Tablo-2 / Son bir yıl içerisinde mahpuslara verilen ödül türleri

C. Beslenme

47. Mahpuslara günde 3 öğün yemek verildiği, yemeklerin Adalet Bakanlığı tarafından belirlenen günlük iase bedeli göz önünde bulundurularak haftalık yemek listesine göre Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumunda hazırlandığı ve Kuruma getirildiği, görevli infaz ve koruma memurları ile işçi mahpuslar tarafından dağıtımının yapıldığı ifade edilmiştir.

48. İdare tarafından özel beslenme ihtiyacı olan mahpusların hekim raporu ile birlikte Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumuna bildirildiği ve özel beslenme ihtiyacına uygun ayrı yemek listelerinin oluşturulduğu belirtilmiştir. Diyet yemek listesi, vejetaryen-vegan yemek listesi, diyaliz-gastrit-çölyak yemek listesi ve çocuk yemek listesi olmak üzere toplam 4 farklı yemek

¹⁰ 14/9/2021 tarihli ve 31598 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik’in “Ödül Türleri” başlıklı 7’nci maddesine göre: “(1) Hükümlü ve tutuklulara; a) Kapalı ceza infaz kurumlarındaki evli hükümlü ve tutuklulara, kurum personelinin yakın nezareti olmaksızın eşleri ile mahrem görüşme, b) Haftalık açık veya kapalı ziyaret süresini uzatma, c) Kapalı ziyaret yerine açık ziyaret yapma, ç) Üst üste kullanılmayan ziyaret sürelerini toplu olarak kullanma, d) Haftalık telefonla görüşme sayı veya süresini artırma, e) Sosyal, kültürel veya sportif etkinliklerden öncelikli ve daha uzun süreli yararlanma, f) Haftalık harcama miktarını yarı oranında artırma, g) Tek kişilik odada televizyon bulundurma, ğ) Hediye, h) Takdir belgesi, ı) Tavsiye mektubu ödülü verilebilir.

listesi bulunmakta olup yemek listelerinin gıda mühendisi ve diyetisyen/gıda teknisyeni onayıyla hazırlandığı görülmüştür. Özel beslenme ihtiyacı olan mahpuslarla görüşmüş, mahpusların yemek konusunda herhangi bir sorun yaşamadıkları bilgisi edinilmiştir.

49. Ziyaret tarihlerinde öğle yemekleri Kurum personeliyle birlikte yenilmiş ve personel ile mahpusların aynı yemekleri tükettiği görülmüştür. Yenilen yemeklerin lezzeti ve doyuruculuğu Ziyaret Heyeti tarafından yeterli bulunmuştur. Mahpuslar yemeklerin miktarı ile çeşitliliğini az bulduklarını dile getirmiş, yapılan incelemede yemeklerin üç çeşit olacak şekilde koğuş mevcudu dikkate alınarak hazırlandığı anlaşılmıştır.

50. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar haftalık olarak hazırlanan yemek listelerinin koğuşlara verilmediğini ifade etmiştir. Söz konusu husus İdareye iletilmiş olup ziyaret sonrasında İdare tarafından haftalık yemek listelerinin televizyondaki duyuru kanalı üzerinden yayınlanmaya başladığı belirtilmiş ve buna ilişkin tutanak tarafımızla paylaşılmıştır.

51. Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumundan getirilen yemeklerin porsiyon ölçümlerinin yapıldığı ve koğuşlara dağıtıldığı mutfak bölümünün temiz olduğu görülmüş, yemek numunelerinin Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından saklandığı öğrenilmiştir.¹¹

52. Erzak ve soğuk hava depolarında yapılan incelemede gıdaların son kullanma tarihlerine ve temizlik koşullarına ilişkin herhangi bir sorunla karşılaşılmamıştır.

53. İçme suyunun Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumu tarafından sağlanan şebeke suyu aracılığıyla temin edildiği, mahpusların ayrıca Kurum kantininden ambalajlı su satın alabildikleri belirtilmiştir. Kontrol edilen belgelerden şebeke suyunun, 17/2/2005 tarihli ve 25730 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik’e göre içmeye uygun olduğu anlaşılmıştır.

54. Kurumda 2 adet kantin bulunmaktadır. Kantinlerde 8 infaz ve koruma memuru ile 14 işçi mahpus çalışmaktadır. İdare tarafından kantinde satılan ürünleri gösteren listelerin aylık olarak koğuşlara dağıtıldığı, yeni gelen ürünlere ait bilgilerin ise koğuşlardaki televizyonlarda yayınlandığı belirtilmiştir. Mahpusların kantin siparişlerini haftalık olarak ACEP üzerinden iletebildiği veya istem fişini doldurarak ürün talep edebildikleri öğrenilmiştir.

55. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar kantinde ürün çeşitliliğinin az ve fiyatların yüksek olduğunu dile getirmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından kantin listesi incelenmiş, kantinde yaklaşık 200 çeşit ürünün satışının yapıldığı ve ürünlerin fiyatlandırmasının piyasa koşullarına

¹¹ 26/9/2008 tarihli ve 27009 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik’in 8’inci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca “Kamu-özel kurum ve kuruluşları ile mahallinde üretilerek toplu tüketime sunan işyerleri ve yemek fabrikaları, ürettiği yemek partisinin her çeşidinden alınan bir örneği 72 saat uygun koşullarda saklamakla yükümlüdür.”

göre makul olduğu görülmüştür. Kantinlerde yapılan incelemede; yiyecek ve içecekler, hijyen malzemeleri, iç çamaşırları ve kişisel bakım ürünleri açısından ürün çeşitliliğinin yeterli olmadığı değerlendirilmiş, son kullanma tarihi geçmiş ürüne rastlanılmamıştır.

D. Sağlık Hizmetleri

56. Sağlık servisinde 2 aile hekimi, 4 hemşire, 2 ebe, 1 sağlık memuru ile 11 infaz ve koruma memuru hafta içi her gün 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır.

57. Kurum sağlık servisi; 2 adet aile hekimi muayene odası, 1 adet diş hekimi muayene odası ile 1 adet depo ve kontrole tabi ilaçların bulundurulduğu ayrı bir odadan oluşmaktadır.

58. İncelemeler sırasında, mahpuslara yönelik sağlık hizmetlerinin düzenli olarak kayıt altına alındığı ve arşivleme sistemi ile takip edildiği görülmüştür.

59. Ziyaret Heyetinde yer alan hekim tarafından sağlık servisinde bulunan elektrokardiyografi ve otomatik eksternal defibrilatör¹² gibi ekipmanların, ilaçların, sarf malzemelerin, acil durum ve ilk yardım çantasının kullanıma hazır ve yeterli olduğu müşahade edilmiştir.

60. Mahpusların mesai saatleri içerisinde acil bir sağlık sorunu yaşaması durumunda ilk müdahalenin aile hekimi tarafından gerçekleştirildiği, mesai saatleri dışında ise 112 Acil Çağrı Merkezi aranarak sağlık ekibi talep edildiği belirtilmiştir.

61. Hastane sevklerinin öncelikle Marmara Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Devlet Hastanesine yapıldığı, Hastanede ilgili bölümün bulunmaması halinde mahpusların Silivri Devlet Hastanesine veya Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesine sevk edildiği öğrenilmiştir. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar sevklerde gecikme yaşandığını iddia etmiş, İdare ise yaşanan gecikmelerin jandarma personeli sayısının eksikliği, sevklerde kullanılan ring araçlarının sayısının mahpus sayısına oranla az olması ve hastanelerde günlük muayene kotası bulunması sebebiyle gerçekleştiğini belirtmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından sevke ilişkin şikâyetle bulunan mahpusların kayıtları incelenmiş olup aile hekimliği birimlerince sevklerin talep edildiği ancak sevklerin İdarenin belirttiği gerekçeler ile Marmara Ceza İnfaz Kurumları Kampüs Devlet Hastanesindeki uzman hekim sayısının az olması nedeniyle gecikebildiği anlaşılmıştır.

62. Son bir yıl içerisinde gerçekleştirilen sağlık servisi işlemlerine ilişkin sayısal veriler Tablo-3’de yer almaktadır:

¹² Otomatik Eksternal Defibrilatör (OED), normal kalp ritmini eski haline getirmek için göğüs duvarından kalbe şok veren taşınabilir bir tıbbi cihazdır.

GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞLEMLER	İŞLEM SAYISI
Muayene Sayısı	23.806
Hastane Sevki Sayısı	18.595
TOPLAM	42.401

Tablo-3 / Son bir yıl içerisinde gerçekleştirilen sağlık servisi işlemleri

63. Mahpusların psikiyatrik olmayan ilaçlarını kutuyla yanlarında bulundurabildikleri, kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçlar ile psikiyatri ilaçlarının kilitli dolapta muhafaza edilerek reçetede belirtilen şekilde ilgili mahpusa verildiği bilgisi paylaşılmıştır.

64. Ziyaret sırasında ilaç hazırlama odasında; ilaçların kilitli dolapta mahpusların isimlerinin yazılı olduğu plastik kutularda saklandığı görülmüş, yapılan incelemede son kullanma tarihi geçmiş ilaca rastlanılmamıştır. Kırmızı ve yeşil reçeteli ilaçların takibi için defter kaydı tutulmadığı anlaşılmış, ziyaretin ardından İdare tarafından “Kırmızı-Yeşil Reçeteli İlaç Dağıtım ve Stok Takibi Defteri”nin temin edildiğine dair ilgili görseller tarafımıza iletilmiştir.

65. Bazı mahpuslar, ilaçların tedarik edilmesinde ve sağlık hizmetlerine erişimde sorun yaşadıklarını dile getirmiştir. İdare tarafından reçetelerin anlaşmalı eczanelere ulaştırılması ve Cezaevi Reçete Takip Sistemine kaydının yapılması neticesinde ilaçların yaklaşık 1-2 gün içerisinde Kuruma ulaştığı, bazen ilaçların eczanelerde bulunamaması sebebiyle ilaç temininde gecikmeler yaşanabildiği belirtilmiştir. Ayrıca her bloğun haftada 1 gün sağlık servisinden yararlanabildiği, Kurumda kapasite üzerinde mahpus barındırılması sebebiyle revir talepli dilekçelerin ilgili mahpusların şikâyetlerinin başlangıç zamanına, rahatsızlığın şiddetine ve son revir ziyaret tarihine dikkat edilerek bir ön değerlendirmeye tabi tutulduğu ve muayene planlamasının bu şekilde yapıldığı ifade edilmiştir. İdare tarafından sunulan belgelerden serviste günlük olarak ortalama 55-65 mahpusun muayene edildiği görülmüştür.

66. Ziyaret tarihinde Kurumda açlık grevinde olan 1 mahpus olduğu, kilo ve vital bulgulara ilişkin takiplerin günlük yapıldığı ve açlık grevi devam ettiği sürece her gün Kurum hekimi tarafından muayenesinin gerçekleştirildiği belirtilmiştir. Hayati risk oluşması

durumunda; sağlık servisi personeli tarafından ilk müdahalenin yapıldığı, 112 Acil Çağrı Merkezi aracılığıyla mahpusun hastaneye sevkini sağlandığı öğrenilmiştir.

67. Ziyaret tarihi itibarıyla Kurumda 5 uyuz ve 5 verem vakası olduğu öğrenilmiştir. İdare tarafından bulaşıcı hastalığı olan kişilerin izole edildiği ve düzenli olarak takiplerinin yapıldığı belirtilmiştir.

68. Diş tedavilerinin gerçekleştirildiği birimde, bir diş hekimi ile bir infaz ve koruma memuru hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır. Ayrıca Kurumda bir özel diş hekimi bulunmakta olup diş hekiminin Kurum ile yaptığı protokol uyarınca mahpusların talebi doğrultusunda ücret karşılığında hizmet verdiği öğrenilmiştir. Özel diş hekiminin ise her hafta çarşamba günü 08.00-17.00 saatleri arasında Kurumda bulunduğu ifade edilmiştir.

69. Diş hekimi odasında diş ünitesi, sterilizasyon cihazı, hasta kayıt defteri ve röntgen cihazı bulunduğu görülmüştür. Diş hekimi tarafından dolgu, çekim, kanal tedavisi gibi işlemlerin gerçekleştirildiği, daha ileri tetkik ve tedavi gerektiren işlemler için mahpusların diş polikliniğine sevk edildiği belirtilmiştir. Bununla birlikte, günlük ortalama 20 mahpusun diş tedavisinin yapıldığı ve yaklaşık 8-10 mahpusun da diş polikliniğine sevkini gerçekleştirdiği öğrenilmiştir.

E. Psikososyal Servis Hizmetleri

70. Psikososyal serviste; beş psikolog, beş sosyal çalışmacı ile iki infaz ve koruma memuru hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır. Kurumda iki adet psikososyal servis görüşme odası ve iki adet bireysel görüşme odası bulunmaktadır.

71. Psikososyal servis personeli tarafından, Kuruma kabulü yapılan mahpuslar ile üç gün içerisinde görüşme yapıldığı ve “Bireyselleştirilmiş İyileştirme Sistemi (BİSİS)”¹³ kapsamında; “İlk Görüşme Formu” ve “Araştırma Değerlendirme Formu (ARDEF)” doldurulduğu belirtilmiştir. ARDEF yoluyla elde edilen sonuçlar doğrultusunda mahpuslar için bireyselleştirilmiş psikososyal destek programı hazırlandığı öğrenilmiştir.

¹³ “BİSİS 3 Aşamadan oluşmakta olup öncelikle Kurum kabul biriminde görevli eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından “ARDEF- Kurum Kabul Formu” doldurulmakta, sonra Psikososyal Yardım Servisinde görevli ve eğitim almış infaz ve koruma memuru tarafından ARDEF- Psikososyal Memur” formu doldurulmakta, son olarak da Psikososyal Yardım Servisinde görevli Psikolog ve/veya Sosyal Çalışmacı tarafından “Psikososyal Uzman Formu” doldurularak hükümlünün risk ve ihtiyaçları belirlenmekte ve sonucunda her hükümlü tutuklu için bireyselleştirilmiş psikososyal destek ve müdahale programı hazırlanmaktadır. ARDEF’ten çıkan sonuçlar doğrultusunda hükümlü ve tutuklular ihtiyaçlarına uygun bireysel müdahale ya da grup çalışmalarına yönlendirilmektedir.”

<https://cte.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/yaradm-programi>

72. Bireysel görüşmelerin mahpuslardan gelen talep dilekçeleri doğrultusunda ve psikososyal servis personelinin gerekli gördüğü hallerde gerçekleştirildiği, günlük ortalama 30 mahpusla görüşme yapıldığı ifade edilmiştir. İdare tarafından sunulan bilgi ve belgelerden 2025 yılının Şubat ayı içerisinde 555 mahpus ile bireysel görüşme gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

73. Psikososyal servis tarafından gerçekleştirilen bireysel görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurunun da odada bulunduğu belirtilmiştir. Mahpuslar, bireysel görüşmeler sırasında infaz ve koruma memurunun odada bulunmasının kendilerini rahatsız ettiğini ifade etmişlerdir. İdare, personelin güvenliği açısından bu şekilde bir uygulama yürütüldüğünü belirtmiştir.

74. Servis tarafından 2024 yılının başından itibaren “Öfke Kontrol Programı”, “Sigara, Alkol ve Madde Bağımlılığı Programı” ve “Salıverilme Öncesi Mahkûm Gelişimi Programı” konularında grup çalışmaları gerçekleştirildiği ve bu çalışmalara 38 mahpusun katıldığı bilgisi edinilmiştir. Ayrıca mahpuslara çeşitli konularda kurs, seminer ve etkinlikler düzenlendiği öğrenilmiştir.

75. İntihar girişiminde bulunan ve kendine zarar verme riski olan mahpusların düzenli olarak takiplerinin yapıldığı, bu kapsamda söz konusu mahpuslara yönelik olarak ayda bir defa İntihar ve Kendine Zarar Verme Risk Değerlendirme Toplantıları (Vaka Toplantıları) yapıldığı ve sonrasında Vaka Toplantısı ve Risk Değerlendirme Formu tanzim edildiği belirtilmiştir.

76. Servis personeli tarafından, mahpusların ailevi sorunlarının çözümüne katkıda bulunulması ve yaşadıkları kişisel problemlerinin çözümünde aile desteğinin sağlanması için aile görüşmelerinin yapıldığı ifade edilmiştir.

77. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar psikolog ile görüşme taleplerinin genel olarak karşılandığını ifade etmiştir.

78. Manevi rehberlik biriminde iki vaiz ile iki infaz ve koruma memuru görev yapmaktadır. Birim tarafından; koğuş ziyaretleri gerçekleştirildiği, talepte bulunan mahpuslarla bireysel görüşme yapıldığı, önemli gün ve gecelerde etkinlikler düzenlendiği belirtilmiştir.

79. İdare tarafından sosyal yardımlara ilişkin olarak Türk Kızılay’ı ile iletişim halinde olduğu ifade edilmiştir. İncelenen belgelerden 4/3/2025 tarihinde 9 mahpusa giysi yardımı yapıldığı görülmüştür.

F. Eğitsel, Kültürel, Sosyal, Sportif ve Mesleki Etkinlikler

80. Eğitim ve öğretim servisinde ikisi ücretli öğretmen olmak üzere dört öğretmen ile dört infaz ve koruma memuru hafta içi 08.00-17.00 saatleri arasında görev yapmaktadır.

81. Kurumda aktif olarak eğitim ve öğretimine devam eden 750 mahpus bulunmaktadır. Mahpusların kayıtlı olduğu eğitim programına ilişkin sayısal veriler Tablo-4’de yer almaktadır:

EĞİTİM PROGRAMLARI	EĞİTİM ALAN MAHPUS SAYISI
İkinci Kademe Temel Eğitim Programı	4
Açık Öğretim Ortaokulu	114
Açık Öğretim Lisesi	532
Açık Öğretim Fakültesi	64
Örgün Lisans Programı	36
TOPLAM	750

Tablo-4 / Kurumda aktif olarak eğitim ve öğretimine devam eden mahpuslara ilişkin sayısal veriler

82. İkinci kademe temel eğitim programına, açık öğretim ortaokuluna ve lisesine kayıtlı mahpusların kitaplarının Kurum tarafından Halk Eğitim Merkezlerinden alınarak mahpuslara dağıtıldığı belirtilmiştir. Açık öğretim fakültesi öğrencilerinin ders kitaplarının ise mahpuslar veya aileleri tarafından temin edildiği öğrenilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar ders materyallerine erişim konusunda sorun yaşamadıklarını ifade etmiştir.

83. Kurumda bir infaz ve koruma memurunun hafta içi her gün 08.00-17.00 saatleri arasında görev yaptığı bir adet kütüphane bulunmaktadır.

84. Kurum kütüphanesinde 5948 adet kitap bulunduğu, mahpusların 15 günde bir dilekçe yoluyla hem Kurum kütüphanesinden hem de Marmara Adalet Halk Kütüphanesinden yararlanabildikleri, 15 günlük sürenin sonunda ilgili kitapların görevli memur tarafından sayılmak üzere toplandığı, sayım sonrasında aynı kitabı okuma talebinde bulunan mahpuslara kitapların yeniden teslim edildiği belirtilmiştir.

85. Mahpusların oda ve koğuşlarda bulundurabileceği kitap sayısının; Kurum kütüphanesi için üç adet, Marmara Adalet Halk Kütüphanesi için üç adet, dışarıdan temin edebildikleri kitaplar için yedi adet olmak üzere toplam 13 adet olduğu ancak ders kitapları ve dini kitapların bu sayıya dâhil edilmediği ifade edilmiştir.

86. İdare tarafından son bir yıl içerisinde 3697 mahpusun kütüphaneden faydalandığı belirtilmiştir.

87. Kurum kantininde gazete satıldığı ve mahpusların talep ettiği dergilerin saymanlık birimi tarafından dış kantin aracılığıyla temin edildiği ifade edilmiştir. Ziyaret edilen koğuşlarda gazete ve dergilerin bulunduğu görülmüş, bu konuda mahpuslar tarafından herhangi bir şikâyet iletilmemiştir.

88. Kurumda 2024 yılı başından ziyaret tarihine kadar geçen sürede düzenlenen kurslara ilişkin veriler Tablo-5’de yer almaktadır:

KURS ADI	DÜZENLENEN KURS SAYISI	KATILIMCI SAYISI
Seramik Uygulama	1	15
Tehlikeli İşlerde İnşaat Boyacılığı	1	16
Resim Kursu	1	20
Hijyen Eğitimi	2	36
Kişisel İmaj Yönetimi	2	69
İngilizce Kursu	4	70
Stres Yönetimi	3	79
Bağımlılıkla Mücadele	5	81
Sigara Bağımlılığından Korunma	2	94
İş Hayatında İletişim	2	102
Görgü Kuralları ve Birlikte Yaşama	3	106
Ofis Programları Kullanımı Kursu	8	113
Sosyal Hayatta İletişim	2	119
Öğrenmeyi Öğrenme	3	145
Grup İletişimi	4	216
TOPLAM	43	1281

Tablo-5 / 2024 yılı başından ziyaret tarihine kadar geçen sürede düzenlenen kurslara ilişkin sayısal veriler

89. Görüşme gerçekleştirilen mahpuslar tarafından kurs faaliyetlerinin sayısının yeterli olmadığı ifade edilmiş, yeni hobi-iş atölyeleri ve kursların açılması talep edilmiştir. İdare ise Halk Eğitim Merkezinde yeterli sayıda öğretici bulunmadığını, mahpusların kurs açılmasına yönelik taleplerine istinaden Silivri Adalet Mesleki Eğitim Merkezi ile iletişime geçildiğini belirtmiştir.

90. Kurumda ikisi bilgisayar sınıfı olmak üzere toplam yedi adet derslik bulunmaktadır. Dersliklerde, Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezinin düzenlediği sınavların yapıldığı, resim, müzik ve bilgisayar kurslarının verildiği öğrenilmiştir.

91. Kurumda iş yurdu faaliyeti olarak kantin işletmeciliği, çamaşırhane, fotoğraf/fotokopi ve terzi atölyesi bulunduğu ve 17 mahpusun iş yurdu faaliyetlerinde çalıştığı ifade edilmiştir.

92. Kurumda iş yurdu bünyesinde deri, tekstil ve terlik atölyesi bulunmakta olup ziyaret tarihinde deri atölyesinde bir personel ve 47 işçi mahpus, tekstil atölyesinde iki personel ve 51 işçi mahpus, terlik atölyesinde ise iki personel ve 26 mahpusun çalıştığı öğrenilmiştir. Atölyelerin duvarlarında iş güvenliğinin sağlanmasına yönelik ikaz tabelaları bulunmadığı görülmüştür.

93. İdare tarafından son iki yıl içerisinde atölyelerde ve kurum iç hizmetlerinde çalışan 123 mahpusa faaliyet gösterdikleri zanaat çerçevesinde kalfalık, ustalık ve usta öğreticilik belgesi verildiği belirtilmiştir.

94. Kurumda bir adet kapalı spor salonu ve iki adet açık spor sahası bulunmaktadır. İdare tarafından mahpusların haftada bir defa 40 dakika spor alanlarından faydalandıkları belirtilmiştir. Görüşme yapılan mahpuslar kapalı spor salonuna çıkartılmadıklarını ifade etmiştir. Söz konusu husus salonda güvenlik kamerası bulunmaması sebebiyle teyit edilememiş olup İdare, eğitim birimi tarafından mahpuslar için yeni spor programlarının hazırlandığını ve kapalı spor salonundaki etkinliklerin artırılacağını dile getirmiştir.

G. Dış Dünya ile İletişim

95. Kurumda dört adet açık görüş alanı bulunmaktadır. Mahpusların ayda bir defa ve 45 dakika süreyle açık görüş hakkından faydalanabildiği öğrenilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından incelenen kamera kayıtlarında mahpusların açık görüşler esnasında aileleri ile

görülebildiği, kantinden aldıkları yiyecekleri tüketebildikleri ve görüşlerin yaklaşık 45 dakika sürdüğü teyit edilmiştir.

96. Açık görüş alanlarında duvar saatinin bulunmadığı görülmüş, söz konusu husus İdareye iletilmiş olup İdare tarafından ziyaret sonrasında açık görüş alanlarına saat yerleştirildiğine dair fotoğraflar Kurumumuzla paylaşılmıştır.

97. Kurumda dört adet kapalı görüş alanı ve bu alanlarda toplam 55 adet görüş kabini bulunmaktadır. Görüş kabinlerinde mahpuslar ile ziyaretçilerin arasının cam ile ayrıldığı ve görüşlerin ahize ile gerçekleştirildiği görülmüştür. Ziyaret Heyeti tarafından yapılan incelemede söz konusu ahizelerin çalışır vaziyette olduğu tespit edilmiştir. Mahpusların kapalı görüş hakkından ayda üç defa ve 45 dakika süreyle yararlanabildiği bilgisi edinilmiştir.

98. ACEP projesi kapsamında Kurumda 66 adet görüntülü görüşme cihazı bulunmaktadır. ACEP üzerinden görüşme hakkının haftalık 30 dakika olduğu öğrenilmiştir. Mahpuslar, ACEP görüşmelerinde kesintiler yaşanabildiğini ifade etmiştir.

99. Kurumda 39 adet ankesörlü telefon bulunmaktadır. Mevzuat gereğince görüntülü görüşme hakları bulunmayan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan mahpusların 15 günde bir defa ve 10 dakika süreyle telefonla görüşme yapabildikleri belirtilmiştir.¹⁴

100. Kurumda 18 adet avukat görüşme odası bulunmaktadır. Ziyaret Heyeti tarafından avukat görüşme odalarında yapılan incelemede odalarda kamera olmadığı görülmüş ancak konuşulanların dışarıdan duyulabildiği anlaşılmıştır.

101. Kurumda sekiz adet Ses ve Görüntülü Bilişim Sistemi (SEGBİS) odası mevcuttur. SEGBİS görüşmelerinin gerçekleştirildiği odaların yalıtımlı malzeme ile kaplandığı görülmüş ve yapılan incelemeler neticesinde odaların dışarıya ses iletmediği tespit edilmiştir.

102. Kurumdaki televizyonlarda 33 adet kanal bulunmaktadır. Mahpuslar kanal sayısının yetersiz olduğunu ve idari kanalda yayınlanan filmlerin sayısının artırılmasını istediklerini ifade etmişlerdir. İncelemeler sırasında Kurum film kanalında yayınlanmak üzere farklı türde 63 adet film arşivi oluşturulduğu görülmüştür. Ziyaret sonrasında İdare tarafından mahpusların talebi dikkate alınarak beş adet televizyon ve sekiz adet radyo kanalı eklendiği belirtilmiş, ilgili belgeler Kurumumuzla paylaşılmıştır.

103. Kurumda altı adet eş görüşme odası bulunmaktadır. İncelenen belgelerden son bir yıl içerisinde 164 mahpusun eş görüşmesi ödülünden yararlandığı anlaşılmıştır.

¹⁴ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 74'üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre: "j) Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası alan hükümlüler, idare ve gözlem kurulunun uygun gördüğü hâllerde ve on beş günde bir olmak üzere eşi, altsoy ve üstsoy, kardeşleri ve vasisi ile on dakikayı geçmemek üzere sadece sesli görüşebilir."

104. Eş görüşme odalarında bir adet çift kişilik yatak, gardırop, televizyon, masa, sandalye ile tuvalet ve banyo alanı yer almaktadır. Yapılan incelemede tuvalet ve banyoların temiz olmadığı ve bazı kabinlerde duş başlığı bulunmadığı görülmüştür. Ziyaret sonrasında İdare tarafından eş görüşme odalarındaki tuvalet-banyoların hijyen sorunlarının giderildiği ve duş başlığı monte edildiği belirtilmiş, söz konusu hususlara ilişkin görseller Kurumumuza iletilmiştir.

IV. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER

A. Değerlendirme

105. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli, ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Kurum İdaresi tarafından Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere erişimi sağlanmış, mahpuslarla özel görüşmeler yapabilmesi için gerekli önlemler alınmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede, Kurum İdaresi ve personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

B. Tavsiyeler

1. Kurum İdaresine Yönelik Tavsiyeler

106. Sigara içilmeyen koğuş sayısının artırılması,

107. Güvenlik kameralarının kayıt süresinin uzatılması, kapalı spor salonuna kamera yerleştirilmesi ve arızalı kameraların tamir edilmesi,

108. Arama odalarında tek kullanımlık önlük bulundurulması, odalara kıyafet askısı koyulması ve detaylı aramanın mevzuata uygun şekilde gerçekleştirilmesi¹⁵,

109. Kantinde satılan ürünlerin çeşitliliğinin artırılması,

110. Kurumda yeni hobi-iş atölyelerinin faaliyete geçirilmesi¹⁶,

¹⁵ Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yönetmelik'in 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi: "Detaylı arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve görevli dışında kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir. Arama sırasında hükümlüye tek kullanımlık giyim önlüğü verilir."

¹⁶ Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 27.6: "Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarına imkân sağlanmalı ve mümkün olabildiğince mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir."

111. Kapalı spor salonunun kullanım sıklığının artırılması,

112. Avukat odalarında görüşme gizliliğini sağlayacak şekilde konuşulanların dışarıdan duyulmasını engelleyecek ses yalıtımının sağlanması¹⁷

hususları tavsiye edilmektedir.

2. Marmara Açık Ceza İnfaz Kurumuna Yönelik Tavsiyeler

113. Su kotası uygulanması sebebiyle mahpusların yaşadıkları sorunlar göz önünde bulundurularak mahpusların banyo ve duş ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde su kullanım süreleri ve miktarlarına ilişkin gerekli düzenlemelerin yapılması¹⁸

114. Hastaneye sevkler konusunda yaşanan sorunların çözülmesi amacıyla eksik olduğu değerlendirilen ring araçlarının sayısının artırılması

hususları tavsiye edilmektedir.

3. Silivri Halk Eğitim Merkezine Yönelik Tavsiye

115. Kurumda, yeni kurs ve atölye faaliyetlerinin yapılabilmesi için gerekli eğitici desteğinin verilmesi

hususları tavsiye edilmektedir.

4. İstanbul İl Jandarma Komutanlığına Yönelik Tavsiye

¹⁷ Nelson Mandela Kuralları, Kural 61/1: “Mahpuslara, seçtikleri bir avukat ya da hukuki yardım sağlayıcı ile ulusal hukuka uygun olarak gecikmeksizin, alan dinlemesi yapılmaksızın, sansürsüz ve tam bir gizlilik içinde görüşme, danışma ve konuşma için yeterli fırsat, zaman ve kolaylık sağlanır. Görüşmeler, hapisane personelinin görebileceği, ancak duyulmayacak bir ortamda olur.” Avrupa Cezaevi Kuralları, Kural 23.4: “Mahpuslarla avukatları arasında hukukî konularda yapılan görüşmeler, yazışmalar ve diğer iletişimler gizli tutulmalıdır.” Hükümlü ve Tutukluların Ziyaret Edilmeleri Hakkında Yönetmelik’in “Tutuklunun müdafî, uzlaştırmacı ve arabulucu ile görüşmesi” kenar başlıklı 19. maddesi: “Tutuklu, vekâletname aranmaksızın müdafî ile her zaman ve konuşulanları başkalarının duymayacağı, ancak; görüşmenin görevlilerce izlenebileceği bir ortamda, açık görüş usulüne tabi olarak görüşür. Bu kişilerin müdafî ile yazışmaları denetime tabi tutulmaz.”

¹⁸ CPT Standartları, para. 49: “Uygun tuvalet imkanına rahat erişim ve iyi hijyen standartlarına uyum, insancıl bir ortamın temel unsurlarıdır. Mahkûmlar uygun duş veya banyo imkânlarına sahip olmalıdır. Hücrelerde akan su olması da tercih edilmektedir.”; Nelson Mandela Kuralları, Kural 16: “Mahpusların iklim şartlarına uygun bir ısıda, mevsimlere ve coğrafi bölgeye göre genel hijyenik koşullar için gerekli aralıklarda, ılıman bir iklim varsa haftada en az bir kez banyo veya duş almalarına imkan verilecek şekilde, her mahpusun yararlanabileceği yeterli banyo ve duş tesisi bulunur.”

116. Hastaneye sevk raporu düzenlenmiş ve muayene olması gereken mahpusların hastane sevklerinin en kısa sürede gerçekleştirilmesi için gerekli tedbirlerin alınması¹⁹ hususu tavsiye edilmektedir.

5. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğüne Yönelik Tavsiyeler

117. Kurumda toplam kapasitenin üzerinde mahpus bulunduğu için bazı mahpusların yer yatağında yattığı, dolap sayısının yetersiz olduğu, sağlık hizmetlerine erişimde gecikme yaşanabildiği tespit edilmiş olup bu sorunların çözümüne yönelik kalabalıklaşma²⁰ problemini giderecek çalışmaların ivedilikle yapılması,

118. İlaç temininde yaşanan aksaklıkların giderilmesi amacıyla günlük ilaç ödeneği kotasının artırılması hususları tavsiye edilmektedir.

6. Sağlık Bakanlığına Yönelik Tavsiye

119. Kampüs Devlet Hastanesinde uzman hekim istihdamının artırılması hususu tavsiye edilmektedir.

¹⁹ Nelson Mandela Kuralları, Kural 27/1: “Özel bir tedaviye ya da ameliyata ihtiyacı olan mahpuslar, uzmanlaşmış kurumlara ya da sivil hastanelere nakledilir. Bir hapislinin kendi hastane olanakları varsa, mahpuslar uygun tedavi ve bakım için sevk edildiklerinde bu birimler yeterli insan gücü ve donanımına sahip olur.”

²⁰ AİÖK, CPT Standartları, 2’nci Genel Rapor, Inf 92(3), Cezaevleri, Hapis, para. 46: “Aşırı kalabalıklaşma, CPT’nin görev alanını doğrudan ilgilendiren bir konudur. Bir cezaevindeki bütün hizmetler ve faaliyetler, planlanandan daha çok kişinin olması durumunda olumsuz yönde etkilenecektir; söz konusu tesisteki genel yaşam kalitesi, belki de çok ciddi biçimde düşecektir. Ayrıca cezaevindeki veya cezaevinin bir bölümündeki aşırı kalabalıklaşma, fiziksel açıdan insanlık dışı veya aşağılayıcı düzeye gelebilir.”; para. 50: “CPT, bir kurumda aşırı kalabalık, zayıf bir faaliyet programı ve yetersiz tuvalet/yıkama imkânını bir arada gördüğünde özellikle endişelenmektedir. Bu tür şartların bir araya gelmesi mahkûmlara çok zarar verebilir.”